

БЕРЕНШТАМ-КІСТЯКІВСЬКА Марія Вільямівна (бл. 1869, Київ — 1933) — громадська діячка, журналістка, письменниця. Дочка **В. Беренштама**, дружина **Богдана**, мати **Олександра** та **Георгія** Кістяківських. Закін. гімназію (1886). У 1889 вступила на курси сестер-жалібниць і створила там гурток «Укр. просвіта». 1891 вступила на Вищі жін. курси у С.-Петербурзі. 1894 перебувала під таємним наглядом поліції через її зв'язки із заарештованими у справі «Народного права». Викладала у вечір. школі для робітників. Була пов'яз. з С.-Петербур. «Союзом боротьби за визволення робітничого класу»; боронила ідеї федералізму. 1897 видала кн. «Рассказы о борьбе человека с природой», яка до 1921 витримала 6 вид., зокрема українською мовою (Л., 1901). Друкувалася у ж. «Мир Божий». 1900 заарешт. за зберігання забороненої літ-ри й «анти-урядову» пропаганду серед робітників Шліссельбурга, згодом була звільнена. У 1902 засудж. до 3-річ. заслання у Вологду. Звільн. 1904. У 1906 переїхала до Москви,

де входила до Комісії родинної школи при Пед. товаристві Моск. університету, брала участь у виданні ж. «Свободное воспитание». 1917 разом з родиною переїхала до Києва. Авторка біографії В. Беренштама (1925) та спогадів (1928).

Основні праці

Рассказы о борьбе человека с природой. Москва, 1897; Українські гуртки в Києві 2-ї половини 1880-х та початку 1890-х рр. // За сто літ. 1928. Кн. 3.

Рекомендована література

1. Полонська-Василенко Н. 1905 рік в Україні // Укр. самостійник. Мюнхен, 1960. № 2;
2. Кістяківський О. Ф. Щоденник. Т. 1 К., 1994;
3. Смоляр Л. Участь жіноцтва в діяльності громад // Сучасність. 1998. № 9.

Г. П. Герасимова

Бібліографічний опис:

Беренштам-Кістяківська Марія Вільямівна / Г. П. Герасимова // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-39378>. — Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).